

... alebo o tom, že spoločné dobro je ovocím apoštolátu, ale aj o našej identite ako katolíkov.

BOŽIE SLOVO:

(1 Pt 3, 9-17)

Čítanie z Prvého listu sv. apoštola Petra: *Neodplácajte sa zlým za zlé alebo zlodečením za zlodečenie, ale naopak, žehnajte, lebo ste povolani, aby ste dostali dedičstvo požehnaní.* ¹⁰ *"Ved' kto chce milovať život a vidieť dobré dni, nech zdržiava svoj jazyk od zlého a svoje pery od reči úlisnej.* ¹¹ *Nech sa vyhýba zlu a robí dobre, nech hľadá pokoj a usiluje sa oň.* ¹² *Lebo Pánove oči hľadajú na spravodlivých a k ich prosbám sa nakláňa jeho sluch; ale Pánova tvár je proti tým, čo robia zlo."* ¹³ *Ktože vám uškodí, ak budete horliví v dobrom?!* ¹⁴ *Ale ak aj trpíte pre spravodlivosť, ste blahoslavení. Neľakajte sa ich hrozieb a neplašte sa,* ¹⁵ *ale uctievať svätú Krista, Pána, vo svojich srdciach, stále pripravení obhájiť sa pred každým, kto vás vyzýva zdôvodniť nádej, ktorá je vo vás.* ¹⁶ *Robte to však skromne, s bážňou a s dobrým svedomím, aby sa tí, čo tupia váš dobrý život v Kristovi, zahanbili práve v tom, z čoho vás osočujú.* ¹⁷ *Lebo je lepšie trpieť za dobré skutky, ak je to Božia vôľa, ako za zlé.* Počuli sme Božie slovo.

KATECHÉZKA

(porov. www.inky.sk, katechézy / úvahy č. 490, 492)

„Pojem „neznamená iba bezvojnový stav, ktorý je výsledkom stále nejstej rovnováhy síl. Buduje sa deň čo deň uskutočňovaním Bohom chceného poriadku, ktorý so sebou prináša dokonalejšiu spravodlivosť medzi ľuďmi“ ... Obyvatelia každého národa rozvíjajú sociálny rozmer svojich životov tak, že sa snažia žiť ako zodpovední občania v lone ľudu, nie ako masa ovplyvňovaná dominantnými silami. Pamätajte, že „byť zodpovedným občanom je čnosť a účasť na politickom živote je morálna povinnosť“. Ale stať sa národom, to je čosi viac: vyžaduje si to neustály proces, do ktorého sa musí zapojiť každá nová generácia. Je to pomalá a namáhavá práca, ktorá predpokladá vôľu začleniť sa a v začleňovaní pokračovať až po rozvinutie kultúry stretnutia v harmónii rozličnosti“ (EG 219 a 220), hovorí pápež v ďalšej kapitole dokumentu.

Úvodný úryvok z listu apoštola Petra nám môže znova pripomenúť, že Písmo Sväté (ne)prekvapivo sa len málo zaoberá vecami, ktoré mnohí kresťania a katolíci považujú za priam podstatné pre „praktizovanie“ kresťanstva: sväté omše, modlitbu, pôsty, pobožnosti. Naopak, väčšina toho, čím sa spisy Apoštolov zaoberajú, sú veci týkajúce sa spôsobu života. Bežného života doma, v rodine, vo farnosti a, samozrejme, v spoločnosti. Kresťan je človek, ktorý v prvom rade žije božo, nebesky, nie ako smrteľník, ale ako syn, dcéra Boha. „Lebo kým sme boli v tele, pôsobili v našich údoch hriechne vášne, ... a prinášali ovocie smrti.“ ⁶ *Ale teraz sme oslobodení..., lebo sme zomreli tomu, čo nás držalo v zajatí, aby sme tak slúžili po novom, v Duchu, a nie po starom, podľa litery“* (Rim 7, 5-6).

Spomínali sme, že *spoločenská angažovanosť* za spoločné pozemské dobro všetkých je niečo, čo predchádza apoštolátu a ohlasovaniu Krista, pretože nám to dodáva na dôveryhodnosti, ak skutočne žijeme to, o čom hovoríme. Dnes nám pápež pripomína, že to funguje aj opačne: neexistuje skutočné pozemské dobro bez Evanjelia a apoštolát má za svoje ovocie aj pozemské blaho a lepší život spoločnosti, ktorá sa rozhodla Evanjelium a Ježiša Krista prijať. V zásade pápež upozorňuje na tri dôležité fakty:

MIER A PROSPERITA SÚ OVOCÍM SPRAVODLIVOSTI. Ak vládnu v spoločnosti pocity krivdy a nespravodlivosti, ak si obyvatelia nedôverujú, ak nemajú dôveru voči vláde, dokonca nemajú možnosť ju slobodne zvoliť, ak vládne nevedomosť a neschopnosť odlišovať pravdu od lži, fakty od mýtov, sľuby od reality, ak spoločnosť toleruje klamstvo, násilie, lúpež keď ide o „našich ľudí“, ak toleruje korupciu, dokonca ju očakáva – potom spoločnosť nemôže fungovať. Žiadna zmena zákonov, žiadna výmena vlády nezmení nič alebo len málo, kým v spoločnosti medzi ľuďmi bujnie táto deštruktívna kultúra.

JE POTREBNÉ ZMENIŤ SPOLOČNOSŤ A JEJ KULTÚRU. To je Boh na dlhé trate. Vyžaduje to v lepšom prípade desiatky, v ťažšom stovky rokov, kým sa táto premena udeje. Nakoniec, Pánu Bohu v prípade Izraela, čerstvo vyslobodeného z Egypta, to zabralo presne jednu generáciu, 40 rokov. Je to správa dobrá aj zlá. Ale prevažne dobrá: za jednu generáciu je možné zmeniť spoločnosť. K horšiemu alebo k lepšiemu. Závisí od nás. A kto iný, ako my, kresťania, by sme mali byť svetlom, soľou, kvasom tejto premeny? Je to predsa podstata nášho života, naša identita ako katolíkov, kresťanov! Pripomeňme si, ako ju opísal začiatkom 2. storočia autor Listu Diognétovi: „[Kresťania] ukazujú obdivuhodný, ba podľa všeobecnej mienky až neuveriteľný životný postoj. Bývajú vo svojej vlasti, ale ako cudzinci. Všetko majú s ostatnými spoločné ako občania, a všetko znášajú ako príselci. Každá cudzia krajina je ich vlasťou, a každá vlasť cudzinou. Ženia sa ako ostatní a plodia deti, ale nemluvnáta neodhadzujú. Stôl majú spoločný, ale lôžko nie. Sú v tele, ale nežijú podľa tela (porov. 2Kor 10,3). Bývajú na zemi, ale svoj domov majú v nebi. Vydané zákony poslúchajú, a svojím životom prevyšujú zákony. Všetkých majú radi, a všetci ich prenasledujú. Jedným slovom: Čím je duša v tele, tým sú kresťania vo svete. Duša je uzavretá v tele, ale ona udržiava telo; aj kresťanov drží svet ako vo väzení, ale oni udržiujú svet.“ A znova si pripomeňme, že nie modlitba, nie návšteva bohoslužieb, nie pôsty, nie pobožnosti, ale tento spôsob života uprostred sveta nás robí katolíkami. Tamto všetko sú pomôcky, ale toto je cieľ, „navštevovať sirotu a vdovu v ich tiesni a zachovať sa nepoškvrneným od tohoto sveta“ (Jak 1, 27)!

NA ZAMYSLENIE:

ÚČASŤ NA POLITIKE, tretia požiadavka ktorú pápež zdôrazňuje, je potom nástrojom, ktorý môže zmierňovať negatívny vplyv ničivej kultúry dnes, ale súčasne efektívne napomôcť tomu, aby sa miesto nej pomaly rodila kultúra nová, inšpirovaná Evanjelium a spravodlivosťou! K tomu pápež upriamuje našu pozornosť na niekoľko zásad:

- *Čas je dôležitejší než priestor:* Namiesto snahy ovládať priestor, svet v ktorom práve teraz žijeme, sledovať víziu väčších cieľov, ktoré sa nenaplnia hneď, ale vyžadujú trpezlivosť a čas.

- *Jednota prevláda nad konfliktom:* Konflikty tu sú a budú. Dôležité je neostať v nich zaseknutí, ale využiť ich ako nástroj budovania jednoty (spomeňme si na etapu „chaosu“ z procesu budovania komunity!)

- *Skutočnosť je dôležitejšia než myšlienka:* keď sa nám snažia nanútiť vymyslené ideológie (dnes woke, kritická rasová teória, teória gender a pod.) je dôležité držať sa, pokojne ale jasne, reality, toho, čo naozaj je, skutočné a preto pravdivé.

- *Celok je viac než jedna časť:* Ak ignorujeme celok, upadneme do malichernosti – od „katolíkov“, ktorí do krvi riešia prijímanie „na ruku“ a „do úst“ (a zvyšok kresťanstva im uniká) až po občanov, ktorí riešia ukrajinskú vlajku na Národnom múzeu a samotný osud národa im uniká, ani ho nechápu a nevnímajú. A naopak, celok, to je *synergia*, je to viac, než len súčet častí. U ozajstného celku naozaj platí ono obrazné 1+1=3, ba aj viac! Znova si spomeňme na komunitu, kde vládne jednota v rozdielnostiach a jedinečnosť v jednote a odlišnosti nerozdeľujú, ale obohacujú a naozaj vzniká čosi viac, než len súčet jej členov. „Pracujeme v malom, s tým, čo máme nablízku, ale so širšou perspektívou. ...človek, ktorý si uchová vlastnú osobitosť a neskrýva vlastnú identitu, keď sa srdečne včleňuje do nejakého spoločenstva, nestráca seba samého, ale získava nové podnety na vlastný rozvoj“ (EG 235).

OTÁZKY:

< Sme svetlom, soľou, kvasom sveta? Naozaj naša prítomnosť vo svete – na našej ulici, v obci, v zamestnaní či škole, v štáte – mení a pretvára spoločnosť a k lepšiemu? Lebo mnohí, ktorí sa kresťanstvom oháňajú, v skutočnosti idú úplne opačným smerom! Ak sa pozrieme na zmienené štyri pápežove typy – rozumieme im? Porozprávajte sa o nich! Nájdete na ne príklady zo života? Ako ich môžeme použiť v praxi? Používame ich už v niečom? Čo urobíme? >